

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYPADKU Z UDZIAŁEM DZIECI W PRZEDSZKOLU NIEPUBLICZNYM **KRAINA DZIECIŃSTWA W ŁUPOWIE.**

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

Cele procedury:

Zapewnienie wychowankom pomocy w sytuacji wystąpienia nagłej choroby lub wypadku z jego udziałem. Zakres procedury Określenie zakresu zadań na rzecz zapewnienia dzieciom pomocy w sytuacji nagłej choroby lub wypadku z ich udziałem.

Osoby odpowiedzialne za respektowanie procedury:

- nauczyciel;
- pomoc nauczyciela;
- dyrektor ds. pedagogicznych;
- organ prowadzący;
- rodzice/prawni opiekunowie dzieci.

Definicje dotyczące przedmiotu procedury

Wypadek dziecka:

- nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawania dziecka pod opieką nauczyciela i pomocy nauczyciela:
- na terenie pomieszczeń przedszkola (sala, pomieszczenia sanitarne, drogi komunikacji wewnętrznej);
- poza budynkiem, w którym mieści się przedszkole (ogród, miejsce spaceru, wycieczki pieszej i środkami transportu)

Kategorie, klasyfikacja wypadków z uwzględnieniem oceny ich skutków dla zdrowia i życia dziecka, liczby dzieci, które uległy wypadkowi:

- **lekki** - zakwalifikowany przez nauczyciela do udzielenia pierwszej pomocy z wykorzystaniem środków dostępnych w apteczce pierwszej pomocy, wymagający prowadzenia ciągłej obserwacji dziecka i zgłoszenia rodzicom; brak w ocenie wyraźnych obrażeń ciała i skutków negatywnych dla aktywności dziecka – np. widoczne tylko lekkie otarcie, zadrapanie, lekkie skaleczenie, nie zgłaszanie przez dziecko żadnych dolegliwości, brak obserwowanych zachowań dziecka, budzących niepokój o jego zdrowie i życie, nie noszących znamion zagrożenia (dobry poziom komunikacji z dzieckiem, aktywność dziecka na dotychczasowym poziomie);
- **ciężki** - zakwalifikowany do udzielenia przez nauczyciela pierwszej pomocy przedmedycznej i wezwania pogotowia ratunkowego oraz zgłoszenia rodzicom/prawnym opiekunom; widoczne obrażenia fizyczne wywołane przyczyną zewnętrzną - urazy, uszkodzenia ciała np. rana cięta, kłuta kończyn, twarzy, podejrzenie złamania, zwichnięcia, zasinienie, wylew podskórny, krwotok, zanik

oddechu, wstrzymanie pracy serca, uszkodzenia powłok brzusznych, niepokojące objawy, zgłaszane przez dziecko, np. dolegliwości zdrowotne (ból głowy, ciała), obserwowane zmiany w zachowaniu dziecka sugerujące wstrząśnienie mózgu, zakłócenia pracy organów wewnętrznych, omdlenia, całkowita lub częściowa niezdolność do kontaktu werbalnego, wzrokowego, samodzielnego poruszania się, zniekształcenia ciała itp., lub inne zachowania budzące niepokój nauczyciela o zdrowie i życie dziecka;

- **wypadek śmiertelny;**
- **wypadek indywidualny lub zbiorowy** (co najmniej dwoje dzieci uczestnikami wypadku);
- **nagła choroba dziecka** - stwierdzony przez nauczyciela – pogorszony stan zdrowia [stopniowo w czasie lub często w sposób nagły], symptomy świadczące o dolegliwościach, zaburzeniach funkcjonowania dziecka, zgłaszane przez wychowanka dolegliwości zdrowotne (temperatura, wymioty, omdlenie, brak kontaktu z dzieckiem, twarde i bolesne napięcie powłok brzusznych, drgawki, apatia, odrętwienie fizyczne dziecka, płacz dziecka ze wskazaniem bolących części ciała lub określeniem samopoczucia itp.).

Pierwsza pomoc to szybkie, zorganizowane działanie prowadzone przez nauczyciela w przypadku nagłej choroby lub wypadku. Sprawne udzielenie pierwszej pomocy ma bardzo często decydujące znaczenie dla dalszych rezultatów leczenia i bardzo często decyduje o życiu osoby poszkodowanej. Pierwszej pomocy nauczyciel udziela się na miejscu wypadku. Zakres i rodzaj działań zależy od stwierdzonych skutków dla zdrowia i życia poszkodowanego lub chorego.

W sytuacji wypadku, choroby dziecka w przedszkolu:

- pomoc przedmedyczna, zgodna z zasadami udzielania pierwszej pomocy;
- wezwanie pogotowia ratunkowego.

Wezwanie pogotowia ratunkowego:

1. Wezwanie pomocy – zakres informacji:

- dokładny adres z nazwą miejscowości (ewent. jak najbardziej szczegółowa lokalizacja, o ile poza placówką),
- co się stało (krótki opis wypadku lub symptomów choroby),
- liczba osób poszkodowanych,
- stan poszkodowanego,
- nazwisko i telefon dzwoniącego.

Nie należy odkładać telefonu do chwili rozłączenia się dyspozytora pogotowia - może mieć dodatkowe pytania.

2. Nauczyciel ma prawo wezwać pogotowie ratunkowe, niezależnie od kategorii wypadku lub skali i rodzaju nagłej choroby dziecka w każdej sytuacji, w której posiadany zakres wiedzy i doświadczeń z zakresu udzielania pierwszej pomocy uznany jest przez niego za niewystarczający do zapewnienia bezpieczeństwa- życia i zdrowia poszkodowanego dziecka.

3. Szczególną podstawą podjęcia przez nauczyciela decyzji o wezwaniu pogotowia ratunkowego jest:

- zakwalifikowanie przez siebie wypadku do kategorii wypadku ciężkiego lub śmiertelnego - jak najszybciej od chwili zdarzenia;

- w sytuacji zakwalifikowania przez siebie zdarzenia do kategorii lekkiego, ale w toku obserwacji budzącego niepokój i przypuszczenia o zagrożenie zdrowia lub życia dziecka.
Wszelkie decyzje związane z działaniami medycznymi przejmuje pogotowie ratunkowe.

PRZYJAZD DO PLACÓWKI POGOTOWIA RATUNKOWEGO MOŻE ODWOŁAĆ TYLKO RODZIC/PRAWNY OPIEKUN DZIECKA, DZWONIĄC OSOBIŚCIE DO POGOTOWIA RATUNKOWEGO.

OPIS DZIAŁAŃ PROCEDURALNYCH NA OKOLICZNOŚĆ NAGŁEJ CHOROBY LUB WYPADKU Z UDZIAŁEM DZIECKA:

§1 Zakres zadań i obowiązków nauczyciela

1. Niezwłocznie udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy.
2. Jak najszybciej po tych działaniach informuje telefonicznie rodziców/prawnych opiekunów dziecka o zdarzeniu. W trakcie rozmowy:
 - podaje informacje o miejscu wypadku i jego skutkach dla zdrowia i życia dziecka;
 - informuje o objawach choroby u dziecka;
 - relacjonuje zakres działań, podjętych w ramach pierwszej pomocy, w tym o decyzji o ewentualnym wezwaniu pogotowia ratunkowego;
 - uzgadnia decyzję, dotyczącą wezwania pogotowia w przypadku wypadku kategorii – lekki;
 - uzgadnia wcześniejszy odbiór dziecka w sytuacji wypadku kategorii lekki lub w przypadku choroby dziecka.
3. Współpracuje z pomocą nauczyciela:
 - na rzecz niedopuszczenia do paniki wśród dzieci;
 - otacza opieką pozostałe dzieci.
4. W nagłych wypadkach wszystkie działania pracowników przedszkola bez względu na zakres ich czynności służbowych, w pierwszej kolejności skierowane są na dziecko podlegające pierwszej pomocy - nauczyciel będąc w trakcie tych działań, może delegować zadania pomocy nauczyciela, np. wykonania telefonu informacyjnego do rodziców dziecka, dyrektora.
5. Zabezpiecza miejsce zdarzenia:
 - celem nie zatarcia śladów i w sposób wykluczający ingerencję osób niepowołanych,
 - o ile wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub wykorzystywanych urządzeń, środków dydaktycznych - nauczyciel zabezpiecza miejsce wypadku pozostawia je nienaruszone do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
6. Nauczyciel niezwłocznie po udzieleniu pierwszej pomocy i zakończeniu kontaktów z rodzicami poszkodowanych dzieci powiadamia o każdorazowym zdarzeniu wypadku dyrektora.
7. Składa wyjaśnienia w postępowaniu powypadkowym, prowadzonym przez komisję powypadkową w zakresie przewidzianym w tym przypadku.
8. Zakres i sposób dokumentowania wypadku przez nauczyciela – nauczyciel sporządza następujące notatki służbowe i dołącza je do skoroszytu „Dokumentacja przedszkola, dotycząca chorób i wypadków z udziałem wychowanków”:
 - notatkę na okoliczność wypadku lub choroby dziecka.

§2 Zakres zadań i obowiązków pomocy nauczyciela

Pomoc nauczyciela zobowiązana jest do szczególnej współpracy z nauczycielem w zakresie wskazanym przez niego i zgodnie z zakresem obowiązków stanowiskowych w sposób warunkujący bezpieczeństwo pozostałym dzieciom.

§3 Zakres zadań i obowiązków rodziców/prawnych opiekunów dziecka

Rodzic/prawny opiekun jest zobowiązany:

1. przekazać nauczycielowi dane kontaktowe, uaktualniać je jak najszybciej od powstania zmian w tym zakresie;
2. odbierać telefony służbowe od nauczyciela;
3. zgłosić się po odbiór dziecka w przypadku otrzymania w tym zakresie informacji od nauczyciela.

§4 Zakres zadań i obowiązków dyrektora.

1. W sytuacji otrzymania od nauczyciela informacji o zdarzeniu wypadku, choroby, skategoryzowanej przez nauczyciela jako wypadek lekki – udziela wsparcia, instruktażu nauczycielowi w zakresie wymaganym zaistniałą sytuacją, zakresem problemów nauczyciela, monitoruje przebieg działań nauczyciela, zasięgają informacji o sfinalizowaniu działań podjętych przez nauczyciela oraz rejestracji zdarzenia i związanych z nim działań .
2. W sytuacji zgłoszenia przez nauczyciela wypadku ze skutkiem ciężkim, śmiertelnym lub zbiorowym:
 - w najszybszym czasie od pozyskania wiadomości o wypadku ze skutkiem ciężkim i przybywa na miejsce zdarzenia;
 - udziela jak najszybciej pośredniej i bezpośredniej pomocy, w ramach dostępnych organizacyjnie i czasowo środków.
3. Realizuje działania zapobiegawcze - omawia z nauczycielami przedszkola okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki, niezbędne ich zapobieżeniu.
4. Dyrektor:
 - w sytuacji wypadku ze skutkiem ciężkim lub zbiorowym powiadamia o zdarzeniu Organ Prowadzący;
 - powiadamia inspektora ds. bhp, powołuje zespół powypadkowy i dopilnowuje terminowość zakończenia postępowania, realizuje zalecenia zespołu powypadkowego.
5. Organ prowadzący:
 - informuje o wypadku ze skutkiem śmiertelnym prokuratora, kuratora oświaty.

§5 Opis działań powypadkowych

1. Skład zespołu powypadkowego:
 - inspektor bhp;
 - pracownik przedszkola.
2. Zespół powypadkowy przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową:
 - przesłuchuje świadków wypadku i sporządza protokoły przesłuchania;
 - jeżeli świadkami są dzieci - ich przesłuchanie odbywa się w obecności nauczyciela, rodziców;
 - protokół z przesłuchania wychowanków odczytuje się w obecności świadków i ich rodziców/opiekunów prawnych wychowanków;

- w razie potrzeby sporządza szkic sytuacyjny lub fotografie miejsca wypadku;
 - uzyskuje pisemne oświadczenie nauczyciela, pod opieką którego znajdowało się dziecko w chwili wypadku;
 - uzyskuje od rodziców/prawnych opiekunów opinię lekarską z opisem doznanych przez dziecko obrażeń oraz określeniem rodzaju wypadku;
 - sporządza protokół powypadkowy [stanowiący *Załącznik Nr 4* do procedury];
 - dokonuje wpisu wypadku do rejestru wypadków przedszkola.
3. W sprawach spornych:
- rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu komisji powypadkowej;
 - członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem zespołu, może złożyć odrębne zdanie, które odnotowuje się w protokole powypadkowym.
4. Treść protokołu powypadkowego i inne materiały postępowania powypadkowego przewodniczący zespołu podaje do wiadomości rodzicom/prawnym opiekunom poszkodowanego dziecka, którzy potwierdzają ten fakt złożeniem pod podpisu w protokole.
5. Protokół doręcza się rodzicom/prawnym opiekunom poszkodowanego dziecka, którzy potwierdzają odbiór swoim podpisem w protokole.
6. Kuratorowi lub właściwemu wizytatorowi dostarcza się protokół na jego wniosek.
7. Jeden egzemplarz protokołu znajduje się w dokumentacji w dokumentacji pedagogicznej przedszkola.
8. W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu wypadkowego osoby, którym został on doręczony mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu (są o tym poinformowani przy odbiorze protokołu).
9. Zastrzeżenia te składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub składa na piśmie do przewodniczącego zespołu powypadkowego.
10. Zastrzeżenia te mogą dotyczyć w szczególności:
- niewykorzystania wszystkich środków dowodowych, niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego;
 - sprzeczności istotnych ustaleń z zebrany materiał dowodowy.
11. Zastrzeżenia rozpatrywane są w wyniku konsultacji przewodniczącego komisji powypadkowej. Wynik rozpatrzenia przekazuje na piśmie osobie zgłaszającej zastrzeżenia przewodniczący zespołu powypadkowego. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń przewodniczący może:
- zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych;
 - powołać nowy zespół celem przeprowadzenia ponownego postępowania powypadkowego

ZAŁĄCZNIKI DO PROCEDURY

Załącznik nr 1 Ogólne zasady postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadku

Załącznik nr 2 Udzielanie pierwszej pomocy

Załącznik nr 3 Dokumentacja przedszkola dotycząca chorób i wypadków z udziałem wychowanków

Załącznik nr 4 Protokół powypadkowy

Załącznik nr 5 Rejestr wypadków

**OGÓLNE ZASADY POSTĘPOWANIA PRZY UDZIELANIU PIERWSZEJ POMOCY
POSZKODOWANYM W WYPADKU**

- Udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanemu w wypadku jest prawnym obowiązkiem każdego.
- Należy zachować spokój, nie wpadać w panikę.
- Usunąć poszkodowanego z miejsca zagrożenia.
- W przypadku stwierdzenia braku możliwości samodzielnego udzielenia poszkodowanemu pierwszej pomocy, należy zorganizować pomoc zawiadamiając placówkę służby zdrowia, pogotowie lub kogoś z otoczenia kto potrafi jej udzielić.
- Poszkodowanemu zapewnić spokój, odsunąć z otoczenia zbędne osoby, w każdej sytuacji zapewnić poszkodowanemu ciepłe okrycie.
- Nie lekceważyć nawet drobnych skaleczeń, każde z nich starannie i prawidłowo zaopatrzyć.
- W przypadku porażenia prądem, braku oddechu, braku pracy serca, krwotoku, zatrucia i innych urazów – bezwzględnie wezwać pogotowie ratunkowe.
- Do chwili przybycia lekarza nie przerywać rozpoczętego sztucznego oddychania.
- Poszkodowanego z krwotokiem wolno tylko przenosić lub przewozić.
- Poszkodowanemu z utratą świadomości nie wolno podawać leków w postaci płynnej ani stałej (tabletki).
- W przypadku podejrzeń uszkodzenia kręgosłupa nie wolno bez koniecznej potrzeby i przyczyny zmieniać pozycji poszkodowanego.
- Nie pozostawiać poszkodowanego bez opieki.

Załącznik nr 2 do Procedury postępowania w sytuacji nagłej choroby dziecka lub wypadku z udziałem wychowanka

UDZIELANIE PIERWSZEJ POMOCY

Badanie poszkodowanego:

- Wszystkie czynności wykonujemy obserwując twarz poszkodowanego i reakcję bólową w miejscach urazów.
- Zakładamy rękawiczki jednorazowe.
- Ustawiamy się bokiem do poszkodowanego.
- Kładąc rękę na ramieniu poszkodowanego pytamy, czy nas słyszy i co mu się stało.
- Sprawdzamy tętno na tętnicy szyjnej /min.10 sek./ i oddech, patrzymy na klatkę piersiową.
- Sprawdzamy, czy poszkodowany nie ma urazu kręgosłupa szyjnego.
- Sprawdzamy, czy poszkodowany nie ma rany na głowie (wykonujemy ruch obiema rękami od karku do czoła i patrzymy na rękawiczki, czy nie ma na nich śladów krwi).
- Udrażniamy górne drogi oddechowe.
- Sprawdzamy kręgosłup.
- Sprawdzamy odcinek piersiowy.
- Sprawdzamy odcinek lędźwiowy.
- Wydajemy polecenie poszkodowanemu, aby złączył nogi (jeżeli tego nie uczyni zachodzi przypuszczenie o złamaniu, uszkodzeniu kręgosłupa).
- Sprawdzamy na gołą skórę obojczyki poszkodowanego.
- Robimy delikatnie kołyskę barkową.
- Sprawdzamy żebra poszkodowanego, uciskając pod pachami i uciskając pod biustem u kobiet, a u mężczyzn jeszcze na klatkę piersiową.
- Jedną ręką sprawdzamy brzuch poszkodowanego, delikatnie uciskając w dwóch lub trzech miejscach. Robimy bardzo delikatnie kołyskę miednicy.
- Ręce poszkodowanego składamy w literę „U”, delikatnie ruszmy stawami. W ten sam sposób sprawdzamy też nogi, dodatkowo delikatnie nimi poruszając.
- Sprawdzamy tętno i oddech poszkodowanego.

**„DOKUMENTACJA PRZEDSZKOLA DOTYCZĄCA CHORÓB I WYPADKÓW
Z UDZIAŁEM WYCHOWANKÓW”**

Notatka na okoliczność wypadku lub nagłej choroby dziecka - dotycząca kontaktu z rodzicami/prawnymi opiekunami dziecka.

1. Imię i nazwisko dziecka
2. Miejsce, godzina wypadku
3. Miejsce i czas stwierdzenia objawów nagłej choroby
4. Opis stwierdzonych niepokojących objawów choroby lub skutków wypadku
.....
.....
5. Zakres podjętych działań w związku z wypadkiem lub chorobą dziecka:
.....
.....
6. Godzina, sposób powiadomienia rodziców dziecka o wypadku lub chorobie dziecka
.....
.....
7. Zakres uzgodnień z rodzicem/prawnym opiekunem dziecka w związku ze zdarzeniem
.....
.....

.....
Data

.....
Podpis rodzica/prawnego opiekuna dziecka

.....
Podpis nauczyciela

Załącznik nr 4 do Procedury postępowania w sytuacji nagłej choroby dziecka lub wypadku z udziałem wychowanka

.....
pieczęć przedszkola

PROTOKÓŁ POWYPADKOWY
/wzór/

1. Zespół powypadkowy w składzie:

- 1)
(imię i nazwisko, stanowisko)
- 2)
(imię i nazwisko, stanowisko)

dokonał w dniach ustaleń dotyczących okoliczności przyczyn wypadku,
jakiemu w dniu o godz.
uległ(a)
(imię i nazwisko wychowanka)

urodzony(a)
zamieszkały(a)
(adres zamieszkania wychowanka)

w
(nazwa przedszkola)

2. Rodzaj wypadku (śmiertelny, zbiorowy, ciężki)

3. Rodzaj urazu i jego opis
.....
.....

4. Udzielona pomoc
.....

5. Miejsce wypadku
.....

6. Rodzaj zajęć, w trakcie których uczestnicząc dziecko uległo wypadkowi
.....
.....

7. Opis wypadku - z podaniem jego przyczyn
.....
.....

8. Imię i nazwisko osoby (nauczyciela, pomocy nauczyciela) sprawującej nadzór nad poszkodowanym w chwili wypadku

9. Czy osoba (nauczyciel) sprawująca bezpośrednią pieczę nad poszkodowanym była obecna w chwili wypadku w miejscu, w którym zdarzył się wypadek (jeżeli nie - podać, z jakiej przyczyny)
.....
.....

10. Świadkowie wypadku:

- 1)
(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania)
- 2)
(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania)
- 3)
(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania)

11. Zastosowane środki zapobiegawcze
.....
.....

12. Poszkodowanego, jego rodziców/prawnych opiekunów pouczono o możliwości, sposobie i terminie złożenia zastrzeżeń.

Podpisy (czytelne) pouczonych:

- 1)
2)

13. Wykaz załączników do protokołu, w tym ewentualnych zastrzeżeń, jeżeli złożono je na piśmie:

- 1)
2)

14. Data podpisania protokołu:

Podpisy (czytelne) członków zespołu:

1)

2)

3)

Potwierdzenie przez osoby uprawnione (czytelne podpisy):

1) zaznajomienia się z protokołem i innymi materiałami postępowania powypadkowego:

.....

2) złożenia zastrzeżeń na piśmie:

3) otrzymania protokołu:

.....

czytelny podpis osoby sporządzającej protokół